

Nr 33.

Andra kammarens allmänna beredningsutskotts utlåtande över motion om åtgärder i syfte att nedbringa rökskadorna från industrier m. m.

I en inom andra kammaren väckt motion nr 231 ha herrar *Persson* i *Svensköp* och *Kristensson* i *Osby* hemställt, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om en utredning om möjligheterna att nedbringa rökskadorna från industrier m. m. jämte förslag om de åtgärder, vartill utredningen kan föranleda.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från lantbruksstyrelsen, Ingenjörsvetenskapsakademien och Sveriges industriförbund.

Lantbruksstyrelsen, som anser, att rökskador utgöra ett problem för såväl jordbruket som andra verksamhetsområden, tillstyrker utredning.

Akademien framhåller, att de skador, som uppkommit genom rök från industrier, äro begränsade till ett relativt fåtal ställen och äro i det stora hela av jämförelsevis ringa omfattning, även om de lokalt kunna vara besvärliga. Från företagets sida ha stora ansträngningar gjorts och göras för att förbättra förhållandena. Likväl kan det vara anledning att genom ett centralt organ, en kommitté, skaffa sig en överblick över frågans läge. Akademien framhåller sammanfattningsvis, att de i motionen påtalade förhållandena ej böra tagas upp isolerade utan i större sammanhang, att frågorna om rökrening äro mycket besvärliga tekniska problem varierande från industri till industri, att en förberedande kommitté först bör få i uppdrag att kartlägga problemen och därefter söka bedöma, om det finns anledning att tillsätta ett utredningsorgan samt att möjligheter finnas att inom akademien tillsätta en sådan förberedande kommitté.

Industriförbundet avstyrker motionen. Det framhåller, att industriföretag och av dessa anlitate specialister studerat och sökt nå fram till tillförlitliga och ekonomiskt genomförbara metoder för rening av rökgaser, och finner det tveksamt, om den i motionen föreslagna utredningen kan nå längre. Dessa problem variera dessutom från fall till fall. Förbundet har sin uppmärksamhet riktad på dessa frågor och möjligheterna att samordna industriföretagens erfarenheter på området. Beträffande det anförda exemplet vid *Kvarntorp* redogör förbundet för de omfattande åtgärder, som där vidtagits för nedbringande av skadeverkningarna, samt upplyser, bl. a., att undersökningar rörande omfattningen av rökskadorna pågå vid en rad institutioner såsom statens växtskyddsanstalt, statens skogsforskningsinstitut m. fl. Beträffande sakens rättsliga sida framhåller förbundet att i lagbe-

redningen förslag till jordabalk 1947 föreslagits vissa bestämmelser för reglering av skador av förevarande slag.

Statens växtskyddsanstalt, som i anledning av en inom första kammaren väckt likalydande motion beretts tillfälle att yttra sig, har i sitt yttrande, varav utskottet fått taga del, framhållit, att vad motionärerna anfört överensstämmer i allt väsentligt med den mening, som omfattas av sakkunniga vid växtskyddsanstalten. Denna har under senare år i starkt ökad omfattning utfört utredningar rörande fall av skador av detta slag och därvid upprepade gånger kunnat fastslå, att icke blott stora ekonomiska värden utan även ideella sådana blivit spolierade genom emanationer från industriella anläggningar. Det utgör en synnerligen angelägen uppgift att utforma fasta och väl avvägda regler för dels förebyggande åtgärder mot rökskador, vilka böra åläggas industrierna, dels de inom inverkningszonen boendes eventuella skyldighet att utan skadestånd tolerera mindre skador och obehag, samt dels de vållande industriernas skyldighet att lämna gottgörelse för skador av väsentlig betydelse. Rökskadorna äro emellertid icke begränsade till enbart vegetationen utan förekomma även i stor omfattning på byggnader, stängsel, maskiner m. m. Likaså kan vatten, som förorenats av emanationer, föranleda skadegörelse, exempelvis till förfång för fisket. Växtskyddsanstalten ifrågasätter, huruvida det icke vore ändamålsenligt att vid en eventuell uredning även dessa sidor av skadegörelsen beaktades.

Utskottet delar motionärernas uppfattning, att det är önskvärt, att problemet om rök- och gasskadorna från vissa industrier närmare utforskas och att åtgärder därefter, där så låter sig göra, vidtagas i syfte att nedbringa dessa skador. Det synes emellertid röra sig om besvärliga tekniska problem, och Ingenjörsvetenskapsakademien har framhållit, att en förberedande kommitté först bör få i uppdrag att kartlägga dem, varefter ett närmare bedömande av frågan om det finns anledning att tillsätta ett egentligt utredningsorgan lättare kan ske. Akademien framhåller vidare, att möjligheter finnas att inom akademien tillsätta en sådan kommitté. Utskottet delar akademiens mening om det ändamålsenliga i ett sådant tillvägagångssätt och hemställer,

att andra kammaren för sin del måtte besluta, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om undersökning av problemet rörande rökskadorna från industrier m. m.

Stockholm den 14 april 1950.

På utskottets vägnar:

PATRIK SVENSSON.

Närvarande: herrar Svensson i Alingsås, Nordkvist, Ekdahl, Pettersson i Ersbacken, fröken Öberg, herrar Christenson i Malmö, Ohlsson i Kastlösa, Hansson i Skegrie*, Brandt*, Dickson*, Forsberg, Wedén*, Jönsson i Rossbol, fru Svedberg, herr Allard*, fröken Elmén*, fröken Vinge, herrar Andersson i Ronneby*, Bengtsson och Braconier.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Forsberg*.
